

Atte Harjanne vihr ym.

Kirjallinen kysymys luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta Suomen talouspolitiikassa

Eduskunnan puhemiehelle

2.2.2021 julkistettiin Yhdistyneen kuningaskunnan valtiovarainministeriön tilaama raportti luonnon ja talouden yhteenkytkeytyneestä luonteesta. Riippumattoman tutkimusryhmän työtä johti Cambridgen yliopiston taloustieteen emeritusprofessori Sir Partha Dasgupta. Toimeksiannon tarkoitus oli arvioida luonnon ja sen monimuotoisuuden nykytilaa ja löytää toimia, jotka mahdollistavat taloudellisen toiminnan ja ihmiselämän luontoa tuhoamatta.

Raportin viesti on, että luontopääoman suojelussa on globaalisti epäonnistuttu. Taloudellista ja inhimillistä pääomaa on kerrytetty ympäristön kustannuksella ilmaston tilaa ja luonnon monimuotoisuutta heikentäen. Luontopääoman määrä on laskenut raportin arvion mukaan vuodesta 1992 vuoteen 2014 mennessä jopa 40 prosenttia. Luonnon ja ekosysteemien tarkka arviointi ja määrittely on tunnetusti vaikeaa, mutta vaarallinen suunta ja mittakaava ovat selkeitä.

Maailmassa käytetään myös valtavasti taloudellisia resursseja luonnon tilan heikentämiseen. Ympäristölle ja ilmastolle haitalliset tuet vastaavat kooltaan jopa 5—7 prosenttia globaalista bruttokansantuotteesta samalla, kun biodiversiteetin ja luonnon tukemiseen ja ennallistamiseen käytetään vain pieni murto-osa kyseisestä summasta. Raportin arvion mukaan haitallisten tukien ulkoisvaikutukset huomioon otettuina tukien negatiiviset vaikutukset ovat jopa 4—6 biljoonaa dollaria vuodessa. Myös Suomi on yksi niistä useista talouksista, jotka näitä luonnolle haitallisia tukia vuosittain maksavat, ja myös Suomessa luonto köyhtyy.

Dasguptan raportti antaa useita suosituksia kestävään muutokseen: Materiaalinen kulutuksemme on sopeutettava ympäristön rajoihin, ja talouden mittareita ja kansainvälistä rahoitusjärjestelmää on uusittava huomioimaan luontopääoman suojelu ja kasvattaminen. Taloudellista toimintaa on ohjattava niin, että se ei aiheuta vahinkoa luonnolle, vaan parhaassa tapauksessa tukee sen hyvinvointia. Raportti listaa useita keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi, kuten erilaisten ympäristövero- rojen laajempi käyttöönotto. Niiden osuus on häviävän pieni osuus kaikista maailmassa kerätyistä verotuloista, joten laajentamisen varaa on.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus turvaa luonnon monimuotoisuuden nykyistä paremman arvottamisen valtiontalouden hoidossa ja talouspolitiikassa?

Kirjallinen kysymys KK 22/2021 vp

Helsingissä 8.2.2021

Atte Harjanne vihr
Mirka Soinikoski vihr
Hanna Holopainen vihr
Satu Hassi vihr
Heli Järvinen vihr
Inka Hopsu vihr
Mari Holopainen vihr
Tiina Elo vihr
Saara Hyrkkö vihr
Pirkka-Pekka Petelius vihr
Sofia Virta vihr